

**Sud Bosne i Hercegovine
Суд Босне и Херцеговине**

Broj : S1 3 U 028537 18 U
Sarajevo, 09.10.2019.godine

Sud Bosne i Hercegovine, u vijeću za upravne sporove sastavljenom od sudija kao predsjednika vijeća, i kao članova vijeća, uz sudjelovanje zapisničara, u upravnom sporu tužioca Uprava za indirektno/neizravno oporezivanje BiH Banja Luka ulica Bana Lazarevića bb, protiv rješenja broj: UP1 03-1-37-5-15-3/18 ZL od 05.03.2018. godine, tužene Agencija za zaštitu ličnih/osobnih podataka u Bosni i Hercegovini, u upravnoj stvari, obrade i zaštite ličnih podataka, na nejavnoj sjednici održanoj dana 09.10.2019. godine, donio je sljedeću:

P R E S U D U

Tužba se odbija.

O b r a z l o ž e n j e

Rješenjem Agencije za zaštitu ličnih podataka u Bosni i Hercegovini Sarajevo broj i datum kao u uvodu ove presude odlučeno je, da se zabranjuje tužiocu da od pravnih osoba koje uvoze i/ili prometuju tekući plin zahtjeva da obrađuju lične podatke kupaca tekućeg naftnog plina koji nije namijenjen za pogon motornih vozila. Naređeno je tužiocu da pravnim osobama koje uvoze i/ili prometuju tekući plin, naloži brisanje i uništavanje ličnih podataka kupaca tekućeg plina koji nije namijenjen za pogon motornih vozila. Određeno je da tužilac prethodnu upravnu mjeru izvrši bez odlaganja, te u roku od 15 dana od dana dostavljanja Rješenja dostavi pismenu obavijest i dokaz Agenciji za zaštitu ličnih podataka u Bosni i Hercegovini.

Protiv navedenog rješenja tužilac je blagovremeno podnio tužbu kojom pokreće upravni spor zbog pogrešne primjene materijalnog prava, te nepotpuno i pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja. Ukazuje da je Uprava za indirektno/neizravno oporezivanje, neposredno prije početka primjene Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o akcizama u BiH tj. od 01.02.2018. godine u cilju pružanja podrške u pravilnoj i jednoobraznoj primjeni navedenog Zakona, na službenoj web stranici objavila, dana 25.01.2018. godine, obavještenje pod nazivom Postupanje poreskih obveznika i drugih lica koja vrše promet naftni derivata(u daljem tekstu:

Obavještenje), bio goriva i bio tečnosti stupanjem na snagu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o akcizama i Pravilnika o izmjenama i dopunama Zakona o akcizama u Bosni i Hercegovini. Također, tužilac navodi da je i prva dopuna predmetnog obavještenja izvršena dana 22.02.2018. godine, na sastanku sa uvozniciima je dogovorena uvođenje posrednika između proizvođača i uvoznika ovog neakciznog proizvoda kako bi se omogućila nesmetana prodaja istog. Uvođenjem posrednika nametnulo je i potrebu kreiranja dodatnih evidencija za lica koja vrše promet tog neakciznog proizvoda, kako bi se istima omogućilo dokazivanje u koju svrhu je plin isporučen, što je u skladu sa odredbom člana 61. Zakona o postupku indirektnog oporezivanja. Nakon istog sastanka dana 22.02.2018. godine, objavljena je i dopuna prvobitnog obavještenja, u kojem su ponuđene tri evidencijske tabele za različite faze u distribuciji predmetnog proizvoda i izvršeno je definiranje pojedinih pojmova, kako bi se osigurala njihova jednoznačaja primjena. Ukazuje se da navedena evidencija sadrži slijedeće rubrike: redni broj, naziv/ime i prezime kupca, mjesto i adresa kupca, ID/PIB kupca (registrovanog obveznika), registarska oznaka vozila otpreme, broj računa, broj otpremnice, datum otpremnice, prodate količina(kg), prodajna vrijednost plina sa PDV. Također se navodi da je posljednja dopuna Obavještenja objavljena dana 21.03.2018. godine, kao rezultat postupanja po rješenju tužene. Iz naprijed navedenih razloga tužilac ukazuje da je nezakonito osporeno rješenje, jer se niti u jednoj od ponuđenih evidencionih tabela ne nalaže utvrđivanje identiteta fizičkih lica – građana, provjeravanje ličnih dokumenata kupaca, a pogotovo ne evidentiranje jedinstvenog matičnog broja građana i broja lične karte što se u obrazloženju osporenog rješenja pogrešno zaključuje. Isto se odnosi na registarske oznake vozila opreme koji podatak se odnosi na namjenska vozila za otpremu plina a nikako automobile u vlasništvu građana. Tužilac ističe da je razlog objave predmetni obavještenja bio taj, da se pravnim licima koje se bave uvozom predmetnog neakciznog proizvoda olakša postupak dokazivanja namjene isporučenog plina, jer prema odredbi člana 61. Zakona o postupku indirektnog oporezivanja teret dokazivanja na poreskom obvezniku. Stoga je pogrešna konstatacija tuženog u osporenom aktu da Zakon o akcizama ne propisuje osnov za uspostavu i vođenje Evidencije o prometu tekućeg naftnog plina. Nadalje i da odredbe člana 11. stav 3., u vezi sa članom 12. stav 1. Zakona o upravi za indirektno oporezivanje predstavlja također, pravni osnov prema kojem tužilac može da obrađuje lične podatke građana. Na kraju se ukazuje da shodno odredbama Zakona i Pravilnika o akcizama i njegovim dopunama su fizička lica /građani upoznati sa tim propisima, te dostavljanje minimalno potrebnih podataka ime i prezime, adresa stanovanja su u svakodnevnoj trgovačkoj praksi neophodni za isporuku plina na adresu kupaca, da to predstavlja jedan od uslova da uopšte do isporuke može i doći pa da primalac dobra, dobrovoljno ustupa potrebne podatke, a kojim podacima već raspolažu uvoznici kao isporučiocu tog proizvoda, po uvjerenje tužioca ne treba smatrati obradom ličnih podataka u smislu odredbi Zakona o zaštiti ličnih podataka. Na osnovu svega naprijed navedeno tužilac predlaže ovome Sudu da pobijani konačni akt poništi u cijelosti.

U odgovoru na tužbu tužena je predložila da se tužba odbije kao neosnovana.

Sud je ispitao pravilnost i zakonitost osporenog rješenja u granicama odredbi člana 35. Zakona o upravnim sporovima BiH („Službeni glasnik BiH“ broj 19/02 do 74/1), pa je odlučio kao u dispozitivu presude iz sljedećih razloga:

Prema obrazloženju osporenog rješenja, tužena Agencija za zaštitu ličnih/osobnih podataka je, shodno članu 40. stav 2. tačka e) Zakona o zaštiti ličnih podataka (Službeni glasnik BiH, broj: 49/06, 76/11 i 89/11), donijela odluku kao u izreci osporenog rješenja. Naime, tužena navodi da je prema upitu iz gasa iz Zenice o pravu da legitimise kupce tekućeg plina i evidentiraju ime prezime, jedinstveni matični broj kupca, uvidom u službeni internet stranicu tužioca utvrdila da je dana 01.02.2018. godine objavljeno Obavještenje tužioca u okviru koje i tabela u koju pravne osobe prema nalogu tužioca trebaju upisivati podatke o imenu i prezimenu kupca, mjestu i adresi prebivališta kupca, ID/PIB kupca, registarskoj oznaci vozila opreme, broju računa, broju otpremnice, datumu otpremnice, prodanoj količini i prodanoj vrijednosti plina sa PDV. Iz tih razloga a shodno odredbi člana 3. Zakona o zaštiti ličnih podataka, tužena nalazi da je pravna osoba koja vrši uvoz i/ili promet tekućeg naftnog plina kontrolor ličnih podataka, a da je članom 4. stav 1. tačka a) propisano, načelo zakonitosti obrade ličnih podataka, tj. da se obrada istih vrši na osnovu i shodno relevantnom Zakonu. Nadalje, tužena navodi da odredbe Zakona o akcizama, za predmetni proizvod (tekući naftni plin koji nije namijenjen za pogon motornih vozila) se ne odnosi na isti proizvod, već samo na naftni plin koji se koristi za pogon motornih vozila, pa da samim tim taj Zakon ne propisuje ni osnov za uspostavu Evidencije o prometu tog proizvoda. Tužena navodi, da bi pravna osoba mogla identificirati osobu koja kupuje tekući naftni plin koji nije namijenjen za pogon motornih vozila, potrebno je da izvrši uvid u ličnu kartu kupca, a da odredbe Zakona o ličnoj karti državljana BiH ne daje ovlaštenje pravnim osobama da vrše indentifikaciju kupaca prilikom kupovine robe. Na kraju se zaključuje da je tužena svjesna da tužilac u smislu sprečavanja zloupotreba prilikom prodaje predmetnog proizvoda, mora preduzimati određene radnje ali i da je potrebno da isti nađe način da građanima omogući korištenje tog proizvoda bez plaćanja neizravnog poreza, a da istovremeno onemogući zloupotrebe.

Prema stanovištu ovog suda, pravilno je postupila tužena Agencija za zaštitu ličnih podataka BiH, kada je žalbu tužioca odbila kao neosnovanu. Ovo iz razloga što je Zakonom o zaštiti ličnih podataka propisano da je cilj ovog Zakona da se na teritoriji Bosne i Hercegovine svim licima, bez obzira na njihovo državljanstvo ili prebivalište, osigura zaštita ljudskih prava i osnovnih sloboda, a naročito pravo na tajnost u pogledu obrade ličnih podataka koji se na njih odnose. Zakonom se osniva Agencija za zaštitu ličnih podataka u Bosni i Hercegovini, utvrđuje njena nadležnost, organizacija i upravljanje, kao i druga pitanja značajna za njen rad i funkcioniranje.

Tužilac bez osnova osporava pobijani aktu, kada i ne dovodi u pitanje činjenično stanje utvrđeno istim, a to je da pravna lica koja se bave uvozom tekućeg naftnog plina koji nije namijenjen za pogon motornih vozila, shodno Obavještenju tužioca imaju obavezu da prikupljaju i obrađuju lične podatke krajnjih kupaca (ime i prezime, adresu stanovanja) kako bi izbjegli oporezivanje predmetnog proizvoda kao akcizne robe. Odnosno tužilac, a kako to proizilazi iz činjeničnih navoda tužbe i ne spori da shodno članu 61. Zakona o postupku indirektnog oporezivanja koji propisuje teret dokazivanja na strani poreskog obveznika, propisuje obavezu uvozniciima da

prikupljaju lične podatke kupaca. Prije svega ovaj sud nalazi da ako nešto predstavlja zakonsku obavezu poreskog obveznika, onda nije na tužiocu da bi u cilju ispunjenja te zakonske obaveze (u konkretnom slučaju dokazivanja da predmetni proizvod nije akcizna roba) postupao suprotno odredbi drugog Zakona, propisujući uvoznicima dodatne obaveze, jer teret dokazivanja nije na tužiocu, već na uvoznicima kao poreskim obveznicima.

Naime kako tužena pravilno i zakonito nalazi, shodno odredbi člana 4. stav 1. tačka a) Zakona o zaštiti ličnih podataka, propisano je načelo zakonitosti obrade ličnih podataka. Stoga obradu ličnih podataka koju je tužilac predmetnim Obavještenjem tražio od uvoznika predmetnog proizvoda, (koji uvoznici nesumnjivo predstavljaju kontrolora u smislu člana 3. Zakona o zaštiti ličnih podataka) nije na Zakonu zasnovana, kako to tužilac pogrešno tužbom ukazuje, smatrajući da odredba člana 61. Zakona o postupku indirektnog oporezivanja, predstavlja zakonski osnov za obradu ličnih podataka. Kako to tužena pravilno nalazi osnov za isto ne predstavlja niti Zakon o akcizama niti Zakon o ličnim dokumentima državljana BiH, kao ni Zakon o upravi za indirektno oporezivanje na koji se također tužilac poziva u tužbi. Prva dva Zakona uopšte i ne propisuju nadležnost tužioca da zahtijeva obradu ličnih podataka, dok odredbom člana 11. stav 3. i 12. stav 1. Zakon o upravi za indirektno oporezivanje („Službeni glasnik BiH“ broj: 89/05) popisuje obavezu između ostalih fizičkih lica da daju na uvid bilo koju vrstu podataka, izvještaja i drugih dokaza koji se odnose na indirektno poreze u vezi sa izvršavanjem vlastiti obaveza ili obaveza proisteklih iz njihovi privrednih profesionalnih ili finansijski odnosa s drugim licima. Isto odredbom nije propisano da su fizička lica dužna da daju lične podatke odnosno pravo tužioca da zahtijeva njihovu obradu niti se niti tužilac navodi o kakvim se to privrednim, profesionalnim ili finansijskim obavezama fizički lica radi, kada nesporno se radi o nabavci plina od strane fizički lica za kućne potrebe. Nadalje i odredbom člana 12. stav 1. istog Zakona je između ostalog propisano, da fizička lica koja su odgovorna za postupanje u vezi sa indirektnim porezima dužna su...U konkretnom slučaju fizička lica, koja su kupci predmetnog proizvoda nisu odgovorna za postupanje u vezi sa indirektnim porezima, nisu poreski obveznici da bi se na njih mogla primijeniti ista odredba, pod uslovom da propisuju obradu ličnih podataka, a što također nije slučaj, niti se radi o postupku kontrole povezanog licu sa kontroliranim obveznikom.

Tužilac paušalno, bez bilo kakvih dokaza ukazuje, da su navodno fizička lica kao nosioci podataka dobrovoljno pristali da kontroloru istih se obrađuje u smislu odredbe člana 22. stav 2. tačka f) Zakona o zaštiti ličnih podataka, pri tome ne navodeći dokaz u toku postupka, za takav činjenični navod. S druge strane sigurno je da se ne radi o svakodnevnoj trgovačkoj praksi da se prilikom kupovine određenog proizvoda zahtijevaju lični podatci kupca, kako to neosnovano tužilac ukazuje.

Stoga nisu osnovani niti tužbeni navodi da je tužena izlazeći van okvira člana 40. Zakona o zaštiti ličnih podataka donijela pobijano rješenje. Naime, upravo suprotno odredbom člana 40. stav 2. tačka e.), na koju se tužena pravilno i pozvala u osporenom aktu, propisana je nadležnost tužene, da nalaže blokiranje, brisanje ili uništavanje podataka, privremenu ili trajnu zabranu obrade, upozorava ili opominje kontrolora. Kako je dispozitivom osporenog rješenja upravo naprijed navedeno

određeno tj. zabrana obrade te brisanje i uništavanje ličnih podataka, to su takvi tužbeni navodi bez osnova.

Na kraju u osporenom rješenju se navodi da postoji mogućnost iz razloga koji se podatci traže da se prikupe i podatci o jedinstvenom matičnom broju građana, što se tužbom osporava navodeći da se takav lični podatak ne obrađuje. Kako sud u upravnom sporu u pravilu rješava na bazi činjenica koje se utvrđene u upravnom postupku, shodno članu 34. stav 1. Zakona o upravnim sporovima BiH, to ovaj Sud se i nije bavio tim tužbenim navodom, jer nesporno takva činjenica da je obrađivan i tražen JMB nije utvrđena od strane tuženog u upravnom postupku, već se govori o mogućnosti takve obrade ličnih podataka.

Kako je predmet ovog upravnog spora ocjena zakonitosti konačnog upravnog akta tužene Agencije za zaštitu ličnih/osobnih podataka u BiH koji se odnosi na zakonitost obrade ličnih podataka, ovaj sud je stanovišta da je tužena Agencija postupala u skladu sa njenim nadležnostima iz člana 40. Zakona o zaštiti ličnih podataka, iz kojih razloga je primjenom člana 37. stav 1. i 2. Zakona o upravnim sporovima BiH („Službeni glasnik BiH“, broj:19/02 do 74/10), donio odluku kao u dispozitivu presude.

ZAPISNIČAR

**PREDSJEDNIK VIJEĆA
SUDIJA**

